

VERSLAG JAARVERGADERING VAN HET NATUURHISTORISCH GENOOTSCHAP

op zondag 13 juni 1976 te Steyl

Met een woord van welkom tot de aanwezigen opent voorzitter Dr. P. J. van Nieuwenhoven de vergadering en geeft dan eerst het woord aan de heer de Gast, secretaris van het Stichtingsbestuur, voor een korte uiteenzetting over de Botanische Tuin Jochumhof en het Documentatie- en Informatiecentrum.

Bericht van verhindering werd ontvangen van de heren W. Bult, Dr. S. J. Dijkstra, J. H. H. de Haan en Dr. D. G. Montagne.

Jaarverslag Sekretaris

Bestuur

Op 31 december 1975 was het bestuur als volgt samengesteld:

Dr. P. J. van Nieuwenhoven	Voorzitter
Dr. D. G. Montagne	Vice-Voorzitter
J. A. M. Heerkens Thijssen	Sekretaris
J. G. H. Schoenmaeckers	Penningmeester
W. F. Bult	Lid
Dr. S. J. Dijkstra	Lid
Ing. C. van Geel	Lid
H. P. A. J. Gilissen	Lid
J. H. H. de Haan	Lid
L. G. M. Hensels	Lid
P. A. van der Horst	Lid
Drs. C. A. J. Thissen	Lid

In het verslagjaar kwam het bestuur tweemaal bijeen; het dagelijks bestuur hield geregeld overleg over meer urgente zaken.

Leden

In 1975 zijn aan het Genootschap door de dood overleden (althans voorzover bij onze administratie bekend) de volgende leden:

Mej. A. H. M. Raemaekers, P. Bout, Dr. M. Bruna, L. H. Grégoire, W. J. H. Maassen, W. Onstenk en A. Smeets.

Het ledenbestand heeft zich in het verslagjaar gunstig ontwikkeld; een toename zelfs van 11⁰/₀, waartoe voornamelijk Maastricht en Venlo hebben bijgedragen.

Op 31 december 1975 was de samenstelling als volgt:

Maastricht en omstreken	314 leden
Heerlen „ „	140 „
Roermond „ „	61 „
Sittard „ „	58 „
Venlo „ „	97 „
Weert „ „	24 „
Totaal in Limburg	694 „
Overig Nederland	244 „
België en Luxemburg	33 „
T o t a a l :	971 leden

Al deze leden ontvingen het maandblad.

Aan verenigingen, instellingen en ruilverkeeradressen werden 190 exemplaren van het maandblad maandelijks verzonden.

Maandvergaderingen

De maandvergaderingen te Maastricht, tien in getal, werden over het algemeen goed bezocht; de meesten werden door interessante voordrachten opgeluisterd. Deze vergaderingen en die van het bestuur vonden plaats in het Natuurhistorisch Museum. Het bestuur is de directie van het Museum zeer erkentelijk voor de verleende gastvrijheid en het ter beschikking stellen van o.m. projectie-apparaat.

De kring Heerlen hield onder leiding van Dr. S. J. Dijkstra elf goed bezochte maandvergaderingen, mede dank zij aantrekkelijke lezingen.

De kring Venlo waarvan sinds 1 januari de Natuurhistorische Vereniging „Vrienden der Natuur” als Venlose afdeling van het Genootschap werd opgenomen, hield een viertal zeer goed bezochte vergaderingen in de wintermaanden.

Jaarvergadering

De jaarvergadering werd op 25 mei te Born gehouden. Volgens rooster traden af Mevrouw Dr. W. A. E. Minis-van de Geyn en de heer J. H. H. de Haan. Mevrouw Minis wenste wegens haar leeftijd niet voor een herbenoeming in aanmerking te komen. De heer de Haan stelde zich op uitdrukkelijk verzoek voorlopig nog beschikbaar, omdat hij van groot nut zou kunnen zijn bij het tot stand komen van de kring Weert. Hij werd met algemene stemmen herbenoemd. De heer L. G. M. Hensels werd met algemene stemmen als nieuw bestuurslid gekozen.

Excursies

In het verslagjaar werden de navolgende excursies gehouden:

1. Vogelexcursie natuurreservaat „Ziepbeek” Rekem (B).
2. Vogelexcursie vanuit Venlo naar „De Zoom”.
3. Vogelexcursie naar „Het Leudal”.
4. Vogelstemmen tellen op Terworm.
5. Veldstudie in de omgeving van Welten (2 maal).
6. Dendrologische excursie Park Neubourg.
7. Hydrobiologische excursie sportterreinen Heksenberg.
8. Hydrobiologische excursie vanuit Venlo.
9. Paddestoelen, mossen en varenexcursie Heerlerheide e.o. (2 maal).
10. Paddestoelen- en mossendag Heerlen.
11. Paddestoelenexcursie naar „Zwart Water” Venlo.
12. Paddestoelenexcursie omgeving Schinveld.

13. Paddestoelenexcursie in het Stammenderbos.
14. Geologische excursie Nat. Landschapspark „Mergelland”.
15. Botanische excursie in Zuid-Limburg in samenwerking met de Belgische Natuurhistorische Vereniging „De Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud”.
16. Bezoek aan de Botanische Tuin „Jochum Hof” te Steijl.
17. Landschapswandeling „de Grote Heide” Venlo.
18. Nachtvlienderexcursie „Bovenste Molen” Venlo.
19. Excursie Limbrichterbos.

Algemeen

In het begin van het verslagjaar werd onder de leden een enquête gehouden, die tot gevolg had dat 213 leden positief reageerden door hun medewerking toe te zeggen aan eventueel op te richten werkgroepen of anderszins. Door allerlei omstandigheden is echter vertraging ontstaan bij de behandeling van de vele binnengekomen gegevens, doch aan het einde van het jaar was het zover dat begonnen kon worden met besprekingen op botanisch, ornithologisch, geologisch en entomologisch gebied, die moesten leiden tot het oprichten van werkgroepen in deze disciplines.

Leden van het Genootschap maken deel uit van een werkgroep die de inventarisering van het gebied „de Bossche Fronten” te Maastricht tot doel heeft. Deze inventarisatie is een noodzakelijk onderdeel van een rapport dat de werkgroep Limburg van de Nederlandse Vereniging voor Herpetologie en Terrariumkunde „Lacerta” gaat uitbrengen aan de beheerder van dit gebied, de Inspecteur der Domeinen Zuid-oost-Nederland en dat bedoeld is om deze instantie te overtuigen van het belang tot behoud van dit gebied in zijn huidige staat.

De kring Heerlen is gestart met een paddestoelenwerkgroep die wekelijks samenkomt.

Op 1 januari is de Natuurhistorische Vereniging „Vrienden der Natuur” te Venlo in haar geheel als kring Venlo tot het Genootschap toegetreden. Onder leiding van zijn volijverige voorzitter, de heer P. A.

van der Horst, heeft deze kring een grote bijdrage geleverd met activiteiten in vooral het noordelijk deel van de provincie.

Met de Natuurhistorische Vereniging „Vrienden der Natuur” te Weert zijn besprekingen op gang gekomen om deze vereniging op te nemen als kring Weert van het Genootschap.

Met het houden van gids-diensten in het N. H.-Museum gedurende de weekends door leden van het Genootschap is een begin gemaakt. Om tot een bepaald rouleringsschema te komen hebben helaas nog slechts vijf leden hun medewerking toegezegd, die ook reeds in „functie” waren.

Goede contacten werden ook onderhouden met het I.V.N.-Limburg, de K.N.N.V., Pepijnsland te Echt, de Nederlandse Vereniging voor Herpetologie en Terrariumkunde „Lacerta” en de Belgische Natuurhistorische Vereniging „Natura Limburg” te Hasselt (B).

Een bestuurslid heeft zitting in het bestuur van de Botanische Tuin te Terwinselen en van de Botanische Tuin te Steijl.

Het bestuur was vertegenwoordigd bij de opening van de nieuwe vestiging van de Vereniging tot behoud van Natuurmonumenten in Nederland te 's-Graveland.

In het afgelopen jaar heeft het Genootschap weer dankbaar gebruik kunnen maken van de bereidwillige diensten van het personeel van het N.H.-Museum voor diverse administratieve werkzaamheden.

Gaarne zeggen wij hen hiervoor onze welgemeende dank.

Jaarverslag Penningmeester

Ook het jaar 1975 hebben wij kunnen afsluiten met een batig saldo t.w. f 6.967,57. Dit bedrag zal echter nodig zijn voor de restauratie van oudere boeken uit de bibliotheek.

Wat de uitgaven betreft kan opgemerkt worden dat deze voor $\pm 80\%$ bestaan uit drukkosten en cliché-kosten van het Maandblad en Publicaties. Als gevolg van de kostenstijgingen speciaal in deze sector zal

dit percentage nog toenemen. Dit kan tot gevolg hebben dat voor andere activiteiten steeds minder geld beschikbaar is. Hiervoor zal echter gewaakt moeten worden. Met name zullen de kringen vanuit de centrale kas voldoende gesteund moeten worden teneinde een zo verantwoord mogelijk verdeling van de overheidsgelden over de provincie te kunnen bewerkstelligen. Werkgroepen i.c. studiegroepen zullen ook in financieel opzicht de aandacht van het bestuur moeten blijven hebben. Het is verheugend te kunnen constateren dat – mede door het goed functioneren van kringen – de activiteiten van ons Genootschap toenemen. De onderhandelingen met de Vrienden der Natuur Weert zijn in een eindfase gekomen. Aan het bestuur van deze vereniging hebben wij onlangs een afgerond voorstel gedaan.

De inkomsten bestaan voor 65% uit bijdragen van de provincie en de gemeente Maastricht. Ons Genootschap zal zelf dus moeten zorgdragen voor 35%. Op basis van een totaal uitgaven-pakket van f 80.000,— betekent zulks een bedrag van f 28.000,— of gemiddeld per lid $\pm f 40,—$.

De voornaamste eigen inkomstenbron is die van de contributie. Met ingang van het jaar 1976 bedraagt de contributie f 22,50 per lid per jaar. Zodoende lang niet toereikend om de begroting sluitend te maken. Er moeten dus andere eigen inkomsten verworven worden. In dit verband doen wij andermaal een beroep op de leden – zo mogelijk – jaarlijks een extra bijdrage te verlenen en zorg te dragen voor het aanwerven van nieuwe leden.

Ofschoon het uit financieel oogpunt bekeken nodig is, heeft het bestuur besloten geen contributie-verhoging voor het jaar 1977 aan Uwe Vergadering voor te leggen. Gezamenlijk zullen wij wel moeten zorgen dat de eigen inkomsten stijgen. Het bestuur houdt zich gaarne aanbevolen voor suggesties in deze.

Tot slot dank aan allen welke op enigerlei wijze hebben bijgedragen tot het verkrijgen van een gezonde financiële basis van ons Genootschap in het jaar 1975.

Jaarverslag wnd. Hoofdredakteur

De samenstelling der redactie heeft in maart een wijziging ondergaan, in die zin dat de tijdelijk hoofdredakteur en directeur van het Natuurhistorisch Museum Dr. D. G. Montagne wegens gebrek aan tijd zijn functie als hoofdredakteur moest neerleggen.

Bij de aanvang van zijn waarneming had hij reeds aangekondigd deze functie te zullen vervullen tot het tijdstip dat het subsidie voor de omvangrijke verbouwing en uitbreiding van het Museum verleend zou worden.

In maart nu was dit het geval. Hij heeft toen de sekretaris bereid gevonden zijn taak als hoofdredakteur over te nemen, zij het dat deze de waarneming ook van een tijdelijk karakter wil doen zien, omdat ook hij van mening is dat de functie van hoofdredakteur beter door een bioloog vervuld kan worden.

Het *Maandblad* kende in zijn 64ste jaargang negen afleveringen, waarvan een drietal als dubbelnummer verscheen.

Het dubbelnummer 1/2 werd voor een groot deel gewijd aan het artikel „Rotsblokken in Zuid-Limburg” van de hand van Ing. P. J. Felder en nummer 12 in zijn geheel aan „Een overzicht van de geologische bezienswaardigheden in het landschapspark Mergelland Zuid-Limburg” van dezelfde auteur. Van dit laatste nummer is ook nog een afzonderlijke overdruk uitgegeven.

In de overige afleveringen zorgden schrijvers als: S. J. Dijkstra, A. H. J. Faassen, W. Ganzewles, H. Gilissen en J. Poot, J. H. H. de Haan, J. Hofker, J. Th. ter Horst, Br. V. Lefebvre, B. J. Locht, A. W. F. Meijer, J. J. M. Moonen, H. F. Munsters, J. G. Sennef, W. van de Westeringh en J. H. Willems met interessante artikelen voor een grote verscheidenheid aan onderwerpen.

Een woord van dank aan de auteurs hiervoor is op deze plaats zeker terecht.

In 1975 zagen de volgende „Publicaties” het licht: Reeks XXV afl. 1:

Kalkgraslandvegetaties van de St. Pietersberg ten zuiden van Maastricht;
door: J. H. Willems en F. G. Blanckenborg.

Reeks XXV afl. 2 en 3:

- a. De wijngaardslag in Limburg;
door: L. J. M. Butot.
- b. Een brief aan Paulus de Wind van de Maastrichtse geneesheer en geoloog Jean Lambert Hoffman (1710-1782);
door: Dra. C. M. Verkroost.

Tot slot nog een woord van dank aan Drukkerij Goffin te Maastricht voor de prettige wijze waarop de redactie met haar mocht samenwerken en die resulteerde in het steeds op tijd verschijnen van het Maandblad.

Al deze verslagen worden met dank aan de samenstellers ongewijzigd goedgekeurd.

Ten aanzien van het verslag van de penningmeester waaruit o.m. blijkt dat ca 80% van de uitgaven bestaat uit drukkosten en cliché-kosten van het Maandblad en de Publicaties en deze kosten jaarlijks stijgen, wordt door sommige leden de wens geopperd om de contributie te verhogen, al heeft dit aanvankelijk niet in de bedoeling van het bestuur gelegen. Een suggestie om op het Maandblad te bezuinigen door het bijvoorbeeld eens per 2 maanden te doen verschijnen of tot minder pagina's per nummer te beperken wordt algemeen niet wenselijk geacht.

Op een vraag of elders nog offerte is aangevraagd, zegt de heer Schoenmaeckers dat dit inderdaad het geval is en ook onlangs is ontvangen. Maar om hier nader op in te gaan wil hij toch eerst binnen het bestuur overleg plegen alvorens hier concrete mededelingen over te doen.

Na enige discussie waarbij duidelijk tot uiting komt dat een bezuiniging niet ten koste mag gaan van het aanzien van het Maandblad, wordt unaniem besloten dat de contributie m.i.v. 1 januari 1977 als volgt wordt:

- f 25,— per jaar (gezinscontributie ongewijzigd)
- f 7,50 per jaar voor jeugdleden t/m 17 jaar (ongewijzigd)
- f 75,— per jaar abonnementsprijs voor verenigingen en instellingen.

Verslag van de kaskommissie 1975 en de benoeming van de kaskommissie 1976

Na uitgebracht advies van de kascommissie, bestaande uit de heren Hensels en Pijpers worden de jaarstukken goedgekeurd en de penningmeester décharge verleend, terwijl de schriftelijke verklaring bij de financiële stukken wordt gevoegd.

De heren Pijpers en van Noorden verklaren zich bereid zitting te nemen in de kaskommissie voor 1976.

Bestuursverkiezing

- a. Volgens rooster treden af: Dr. S. J. Dijkstra en P. A. van der Horst. Alleen de heer van der Horst stelt zich herkiesbaar. Hij wordt met algemene stemmen herbenoemd.
- b. Op voorstel van het bestuur wordt Drs. C. H. Janssen bij acclamatie tot bestuurslid gekozen.

Dan dankt de voorzitter de scheidende bestuursleden. De verdienste die Dr. Dijkstra voor het Genootschap in het algemeen, maar voor de kring Heerlen in het bijzonder heeft, zijn algemeen bekend. Wij zijn hem daarvoor grote dank verschuldigd, aldus de voorzitter. Zijn vele activiteiten vonden erkenning door hem enige jaren geleden reeds te benoemen tot „lid van verdienste”. De voorzitter spreekt de hoop uit dat de heer Dijkstra nog lang zijn krachten mag blijven geven binnen de kring Heerlen.

De heer de Haan, ongeveer 54 jaar lid van het Genootschap heeft zijn activiteiten vooral in de om-

geving van Weert genoeg bewezen. Hij kent dit gebied beter dan wie ook. Daarvan getuigen vele artikelen van zijn hand. Veel dank is het Genootschap hem dan ook verschuldigd. Als erkenning voor zijn verdienstelijk werk wordt hij op voorstel van het bestuur met algemene stemmen benoemd tot „lid van verdienste”.

Het woord dan richtend tot Drs. Janssen, zegt de voorzitter dat de heer Janssen bij zijn benoeming een bijzondere opdracht krijgt meegegeven, met name om de bloeiende vereniging „Vrienden der Natuur” te Weert als kring Weert van het Genootschap te helpen tot stand te brengen. Hij heet hem hartelijk welkom in het bestuur en wenst hem veel succes bij zijn bemoeiingen.

Rondvraag

De heer Gommans deelt mede dat bij het Internationaal Geologisch Congres, dat volgend jaar te Londen gehouden wordt, ook Jochum Hof met een inzending aanwezig zal zijn. Hij vraagt naar de

foto: P. J. van Nieuwenhoven

mogelijkheid een opwekkend artikel hierover in het Maandblad te doen opnemen. Met alle plezier, antwoordt de hoofdredacteur.

De heer Faassen vraagt of het Genootschap in 1977 een landelijke dagexcursie voor de Nederlandse leden van het Wereld Natuur Fonds kan verzorgen ter versteviging van onderlinge contacten.

Het bestuur staat hier welwillend tegenover en zal in overleg met het W.N.F. bezien hoe en wanneer dit te verwezenlijken is.

De heer Gilissen doet de suggestie een excursie door het Nationaal Landschapspark op het excursieprogramma voor 1977 te zetten en de heer Hensels zag graag een excursie naar de Peel en het Bronnetjesbos onder Elsloo.

De voorzitter vraagt de opinie van de leden om aan de orchideeëntuin in het Gerendal de naam van wijlen Dr. Diemont te verbinden. Deze immers heeft de grondslag gelegd tot het ontstaan van deze vermaarde orchideeënverzameling.

Daar dit plan de volledige instemming van de aanwezigen heeft, zal hij een verzoek hiertoe richten aan de Dienst Landinrichting van het Staatsbosbeheer.

Sluiting

De voorzitter sluit om goed 12.00 uur de vergadering, dankt de aanwezigen voor hun komst en wenst ze een genoeglijke excursie in de namiddag door de botanische tuin, waarbij de hortulanus, de heer Herrijgers, als gids en vraagbaak zal optreden.

Na de lunchpauze is om half twee het gezelschap weer present.

Aan de hand van het zojuist in het Maandblad verschenen artikel over de heemtuin loodst onze gids het gezelschap langs de verschillende plantengemeenschappen, waarvoor voor elke groep de specifieke grondsoort van elders is aangevoerd.

Allen komen onder de indruk van het enorme werk wat aan het tot stand komen hiervan is vooraf-

foto: P. J. van Nieuwenhoven

gegaan. Zelfs een complete veenput, vanuit de Peel naar hier overgebracht, ziet er zó natuurlijk uit, dat volgens de heer Herrijgers door bezoekers meermalen de opmerking gemaakt wordt van „ik wist niet dat zo dicht langs de Maas turf gewonnen wordt”. Ook een sloot met de daarbij behorende waterplanten werd aangelegd; zelfs de kikkers ontbreken niet. Daarvoor moesten bodem en wanden „waterdicht” gemaakt worden; het grondwaterniveau ligt namelijk zeker vijf meter lager.

Voor een opsomming van alle voorkomende planten kan gevoegelijk verwezen worden naar eerder genoemd maandblad-artikel.

Tot besluit werd nog de op het terrein liggende tropische kas bezichtigd, waar vooral een groepje pisang-bomen de aandacht trok vanwege de tros vrijwel rijpe vruchten.

Teruggekeerd bij het beginpunt vertolkt Dr. van Nieuwenhoven de dank van het gezelschap voor de leerzame middag, het verhelderende betoog van de heer Herrijgers en voor de genoten gastvrijheid in het ontvangstcentrum.